

Політична ситуація та соціально-політичні настрої населення України: червень 2007 р.

За результатами національного репрезентативного соціологічного опитування:
16.06 – 23.06. 2007

ПИТАННЯ ДО РОЗГЛЯДУ:

➤ **Оцінки політичної ситуації**

- **Динаміка рівня довіри:**
 - лідерам політичних партій та блоків
 - соціальним інституціям
 - оцінка діяльності керівників загальнонаціональних органів влади
- **Дострокові вибори:**
 - ставлення населення до ідеї проведення дострокових парламентських виборів
 - готовність брати участь у виборах
 - пункти програм та гасла, які користуватимуться підтримкою населення
 - рейтинг соціальних проблем, що найбільше турбують населення в сучасних умовах
- **Хто сьогодні найбільшою мірою впливає на перебіг політичних подій в країні та визначає його**
- **Оцінки наслідків політичної кризи: переможці та переможені очима громадськості**
- **Рейтинг політичних партій та блоків у червні 2007 року**
- **Рейтинг підтримки політиків – імовірних кандидатів на посаду Президента**
- **Кого бачать наступним Прем'єр-міністром України?**

➤ **Річниця Конституції**

- **Оцінки населення щодо ступеня реалізованості основних конституційних прав та свобод в сучасній Україні**
- **Оцінка дієвості різних способів впливу на владу та прийняття політичних рішень**

Учасники:

Ольга Балакірева, голова правління Українського інституту соціальних досліджень ім. Олександра Яременка

Дмитро Дмитрук, директор Центру „Соціальний моніторинг”

Контактні координати: 01011, Київ, вул. Панаса Мирного,
26 (блок А), оф. 211 та 310,
тел. (044) 202 80 16

e-mail: uisr@ukrnet.net

<http://www.uisr.org.ua>

mail@smc.org.ua

<http://www.smc.org.ua>

Опитування проводилося 16.06 – 23.06. 2007

в усіх областях України, АР Крим та місті Києві.

Всього опитано 1981 респондента віком від 18 років і старше.

Стандартні відхилення при достовірних 95 відсотках і співвідношенні змінних від 0,1 : 0,9 до 0,5 : 0,5 становлять 1,31 – 2,18 відсотка.

Опитування проведено у 132 населених пунктах України:

67 містах та 65 селах.

Метод отримання інформації: індивідуальне інтерв'ю за місцем проживання респондента „віч-на-віч”.

Рівень досягнення респондентів – 79 %.

Для підготовки матеріалів використані також попередні результати моніторингу громадської думки населення України, що проводиться спільно Українським інститутом соціальних досліджень імені Олександра Яременка та Центром „Соціальний моніторинг”.

Склад регіонів, використаний для аналізу регіональних особливостей:

Західний регіон: Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області;

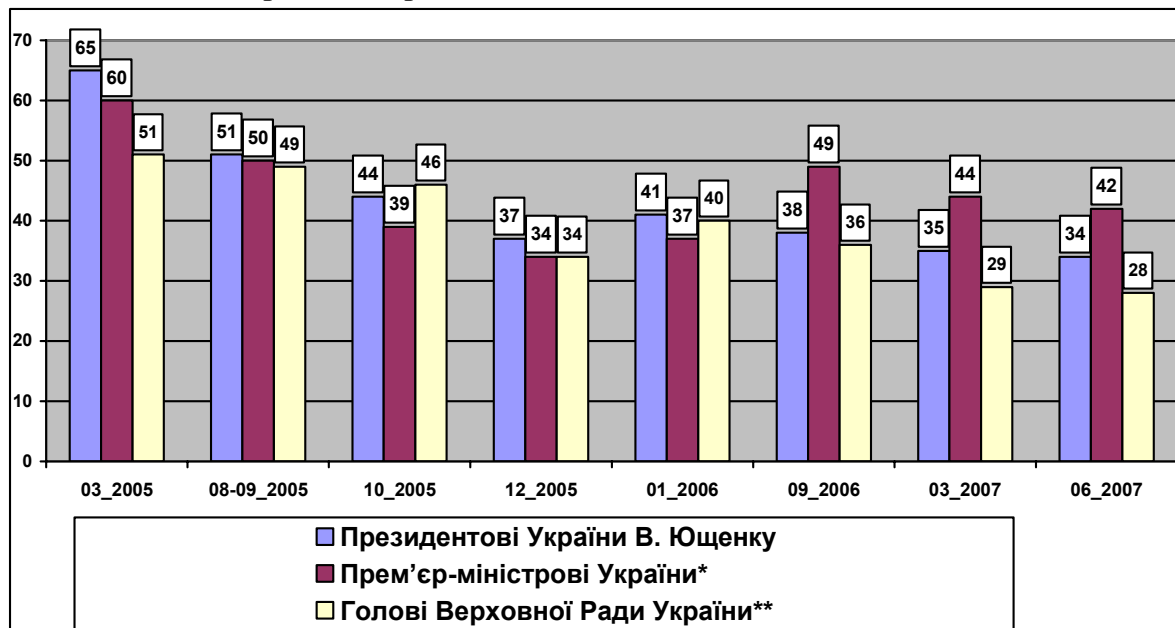
Центральний регіон: Вінницька, Кіровоградська, Полтавська, Хмельницька, Черкаська області;

Північний регіон: Житомирська, Київська, Сумська, Чернігівська області;

Східний регіон: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська області;

Південний регіон: Миколаївська, Одеська, Херсонська області.
АР Крим та м. Київ аналізуються окремо.

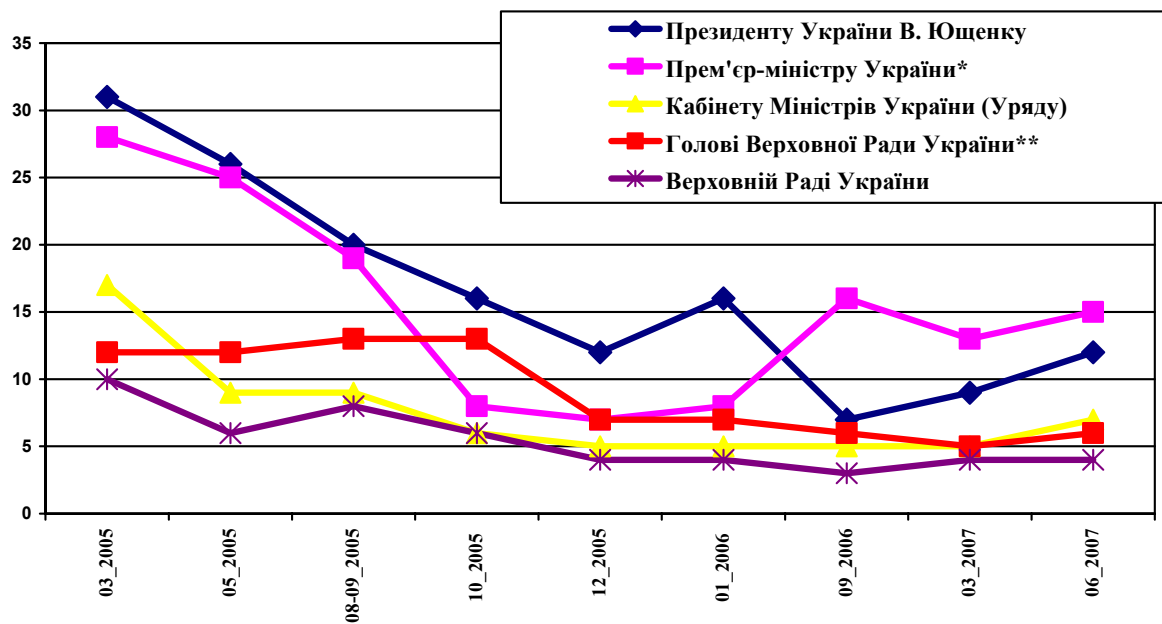
➤ Динаміка рівня довіри

* Березень--вересень 2005 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Тимошенко;
жовтень--січень 2006 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Єханурова;
з вересня 2006 р. – вимірювався рівень довіри до В. Януковича.

** До квітня 2006 р. – до В. Литвина.

Рис 1. Динаміка рівня довіри (сума відповідей „повністю довіряю” та „скоріше, довіряю, ніж ні”), %

* Березень--вересень 2005 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Тимошенко;
жовтень--січень 2006 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Єханурова;
з вересня 2006 р. – вимірювався рівень довіри до В. Януковича.

** До квітня 2006 р. – до В. Литвина.

Рис 2. Динаміка рівня повної довіри (відповідь „Повністю довіряю”), %

Довіра до політичних діячів (див. табл. 1):

- Всі політики мають негативний баланс довіри;
- Зменшився рівень довіри до В. Ющенка, В. Януковича, Ю. Тимошенко, Ю. Луценка;
- Баланс „довіри--недовіри” становить:
 - до В. Ющенка – „мінус 24%” (у березні був „мінус 16%);
 - до В. Януковича – „мінус 6%” (у березні – „мінус 1%”);
 - до Ю. Тимошенко – „мінус 27%” (у березні – „мінус 17%”);
 - до Ю. Луценка – „мінус 28%” (у березні – „мінус 9%”);
 - до В. Кириленка – „мінус 21%” (у березні не вимірювався);
- Збільшився рівень довіри до Р. Богатирьової та до В. Цушка;
- Рівень недовіри збільшився практично по всіх політиках (за винятком П. Симоненка).

Таблиця 1. Рівень довіри до політичних діячів, %

	2007, березень		2007, червень			Я не знаю цього політика
	Довіряють	Не довіряють	Довіряють	Не довіряють	ВВ	
Віктор Янукович	48	49	45	51	4	0
Раїса Богатирьова	32	40	37	44	4	15
Віктор Ющенко	40	56	36	60	4	0
Юлія Тимошенко	39	56	35	62	3	0
Микола Азаров	34	43	33	46	7	14
Олександр Мороз	34	58	33	61	5	1
Петро Симоненко	32	61	33	60	5	2
Юрій Луценко	39	48	32	60	4	4
Віталій Кириленко			26	47	4	23
Микола Томенко	25	43	26	50	6	18
Юрій Єхануров	29	56	26	60	7	6
Микола Катеринчук			24	47	5	24
Василь Цушко	16	36	23	47	8	22
Наталя Вітренко			23	67	6	4
Валентина Семенюк	26	34	22	41	10	27
Станіслав Ніколаєнко	21	29	22	34	9	35
Юрій Бойко	20	41	20	44	7	29
Роман Безсмертний	20	54	19	55	6	20
Володимир Балага	18	40	17	46	5	34
Микола Рудьковський	15	37	17	40	9	34
Тарас Стецьків	13	32	16	39	7	38
Йосип Вінський	12	29	16	42	5	37
Віталій Гайдук	12	26	6	38	9	47

Довіра до соціальних інститутів (див. табл. 2):

- Зменшився рівень довіри до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, СБУ, міліції, судових органів, місцевих органів влади, релігійних організацій, Збройних сил та ЗМІ;
- Позитивний баланс довіри мають лише телебачення та радіо.

Таблиця 2. Динаміка рівня довіри, %

	Довіряють (сума відповідей „Повністю довіряю” та „Скоріше, довіряю, ніж ні”)									Не довіряють (сума відповідей „Повністю не довіряю” та „Скоріше, не довіряю, ніж довіряю”)								
	03/2005	05/2005	08-09/2005	10/2005	12/2005	01/2006	09/2006	03/2007	06/2007	03/2005	05/2005	08-09/2005	10/2005	12/2005	01/2006	09/2006	03/2007	06/2007
Політичним партіям	26	29	31	31	25	23	26	21	22	50	58	57	57	67	68	64	72	70
Верховній Раді України	47	39	35	34	28	26	29	29	23	37	48	55	43	63	65	58	62	68
Кабінетові Міністрів України	54	49	43	36	31	31	35	35	31	32	38	45	49	58	59	51	56	60
Національному банку України	46	39	42	37	33	40	39	31	31	31	42	41	46	50	43	44	51	50
СБУ	48	45	44	42	44	47	41	44	40	32	39	41	41	46	43	43	47	48
Міліції	38	36	38	34	35	38	33	32	27	48	54	52	56	59	58	58	64	66
Судовим органам	38	35	35	31	33	32	32	31	25	42	52	54	56	59	59	56	62	66
Прокуратурі	36	36	34	31	34	34	35	32	30	43	50	53	55	57	56	52	58	59
Блоку НАТО	26	21	22	23	19	21	21	17	16	47	53	56	56	63	62	65	70	71
Профспілкам	26	29	–	32	34	33	30	32	32	46	52	–	51	53	62	53	56	54
Голові державної адміністрації	34	35	–	32	30	32	34	31	28	35	40	–	41	53	51	44	52	52
Обласній раді	31	32	–	31	31	30	32	30	30	35	42	–	43	51	52	46	52	40
Голові державної адміністрації Вашого району	33	37	–	32	32	34	33	31	31	37	40	–	44	52	49	47	53	49
Міському (селищному, сільському) голови	39	43	–	43	40	45	50	45	41	36	36	–	40	47	45	38	47	41
Районній раді	33	35	–	34	35	34	35	34	33	35	40	–	43	51	50	45	50	49
Міській (селищній, сільській) раді	37	41	–	42	40	42	45	44	38	35	35	–	41	47	45	41	46	40
Громадським молодіжним об'єднанням	33	38	–	41	39	37	38	35	32	32	38	–	37	44	42	40	43	45
Релігійним організаціям	55	47	–	44	49	47	50	46	40	33	38	–	41	41	42	36	44	48
Збройним силам України	64	60	–	59	57	62	57	53	51	18	27	–	29	36	31	32	41	39
Засобам масової інформації	Газетам	59	57	70	53	58	57	57	46	34	35	21	40	37	37	36	38	48
	Радіо	59	58	68	54	60	62	58	50	32	33	21	38	34	33	33	37	43
Телебаченню	64	63	70	59	61	70	64	65	58	29	30	18	34	34	26	28	33	37

➤ **Дострокові вибори:**

- **ставлення населення до ідеї розпуску діючої Верховної Ради та проведення дострокових парламентських виборів**

Порівняно з березнем чисельність тих, хто позитивно оцінює ідею розпуску Верховної Ради та проведення дострокових виборів зросла на 9%. Чисельність противників залишається стабільною, а питома вага „нейтральних та байдужих” зменшується.

Таблиця 3. Розподіл відповідей на запитання: "Як Ви ставитеся до ідеї проведення дострокових виборів до Верховної Ради України?", %

	03/2007	06/2007	Динаміка
Скоріше, позитивно	24	33	+ 9%
Скоріше, негативно	47	46	- 1%
Нейтрально/мені байдуже	22	18	- 4%
Важко відповісти	7	3	- 4%
Баланс оцінки	- 23%	- 13%	

Найбільш визначальний вплив на підтримку або непідтримку розпуску Верховної Ради справляють електоральні симпатії опитаних. Прихильники опозиційних сил більшою мірою підтримують проведення дострокових виборів, а прихильники політичних сил парламентської коаліції більшою мірою негативно ставляться до цієї ідеї.

Таблиця 4. Розподіл відповідей на запитання: "Як Ви ставитеся до ідеї проведення дострокових виборів до Верховної Ради України?", залежно від того, за яку партію/блок голосуватимуть на наступних виборах, %

	Скоріше, позитивно	Скоріше, негативно	Нейтрально/мені байдуже	ВВ
Підтримують партії парламентської коаліції (ПР, СПУ, КПУ)	14	72	13	1
Підтримують партії опозиції (НУ, БЮТ, НС, Правиця)	72	15	10	3
Підтримують інші партії	28	40	25	7
Не підтримують жодну	13	51	34	2
Не визначилися	18	45	30	7

Електоральні преференції відбиваються і на регіональному розподілі. Безумовно схвальне ставлення до проведення дострокових виборів спостерігається у Західному регіоні та столиці.

Таблиця 5. Розподіл відповідей на запитання: "Як Ви ставитеся до ідеї проведення дострокових виборів до Верховної Ради України?", залежно від регіону опитування, %

	Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	АР Крим	м. Київ
Скоріше, позитивно	65	36	34	16	26	15	55
Скоріше, негативно	19	46	37	62	64	49	22
Нейтрально/мені байдуже	13	16	22	20	10	30	22
Важко відповісти	4	3	7	2	1	5	1

Важливим на сьогоднішній день є те, що ставлення до ідеї проведення дострокових виборів пов'язане з оцінкою їх доцільності. За даними проведеного опитування, 35% опитаних вважають їх доцільними, натомість 52% вважають їх такими, що суперечать інтересам суспільства.

Зауважимо, що ставлення до ідеї проведення дострокових виборів слабо пов'язане із оцінкою змін матеріальної складової власного життя після проведення минулих парламентських виборів. Загалом, лише 12% опитаних позитивно оцінили зміни, що сталися, переважна ж більшість або негативно оцінює перебіг подій (30%), або вважає, що змін не відбулося (55%) (див. рис. 3)

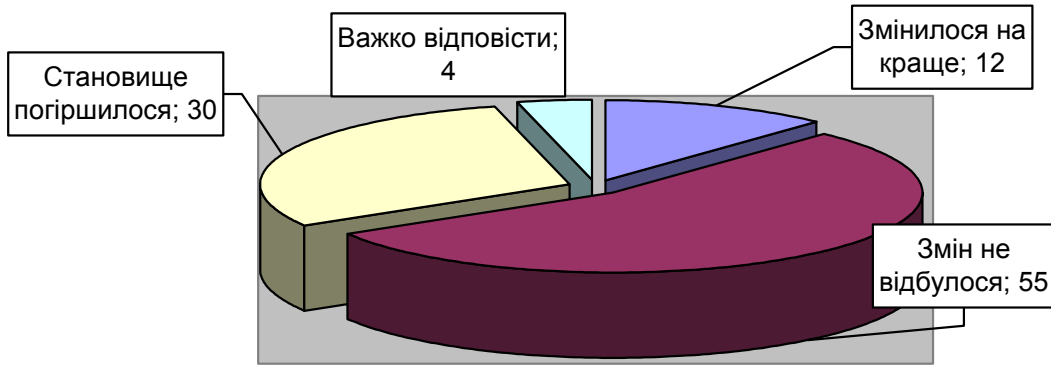

Рис. 3. Розподіл відповідей на запитання: „Як змінилося після виборів Верховної Ради України економічне становище Вашої родини?“, %

○ **оцінка результатів політичних домовленостей**

Таблиця 6. Розподіл відповідей на запитання: "Як Ви вважаєте, хто, в кінцевому рахунку, більше всього виграв від угоди про проведення позачергових виборів до Верховної Ради України? А хто програв?", %

	Виграв	Програв
Президент В. Ющенко	46	17
Блок Юлії Тимошенко	46	12
Блок «Наша Україна»	27	12
Прем'єр-міністр В. Янукович	21	30
У виграші/програші опинилися всі політичні сили	18	15
Партія регіонів	16	25
Народ України	16	38
Комуністична партія України	7	30
Соціалістична партія України	7	36
<i>Інші політичні сили</i>	8	5

- **Хто сьогодні найбільшою мірою визначає перебіг політичних подій в країні та впливає на нього**

Таблиця 7. Розподіл відповідей на запитання: „Якою мірою, на Вашу думку, хід політичних подій в Україні визначається впливом ...”, %

	Значною мірою	Частково	У незначній мірі	Від нього нічого не залежало	ВВ
Олігархів	50	24	12	4	10
Особисто В. Ющенко	38	37	13	7	4
Особисто Ю. Тимошенко	36	38	15	5	6
Особисто В. Януковича	34	42	13	5	6
Сполучених Штатів Америки	29	26	19	12	15
Секретаріату Президента	20	38	23	9	10
Депутатів/фракції Блоку Ю.Тимошенко	20	40	23	7	10
Депутатів/фракції Партії регіонів	19	40	24	8	9
Особисто О. Мороза	18	35	28	11	9
Кабінету Міністрів України	17	42	25	7	9
Російської Федерації	17	32	24	12	14
Депутатів/фракції Блоку „Наша Україна”	16	41	26	8	10
Конституційного Суду	10	28	33	19	11

- **готовність до участі в голосуванні**

За три місяці до проголошеної дати дострокових виборів переважна більшість опитуваних збирається приходити на виборчі дільниці та голосувати відповідно до зробленого вибору. Зараз явку виборців можна прогнозувати на рівні 70-75%.

Таблиця 8. Розподіл відповідей на запитання: „Чи збираєтеся Ви брати участь у голосуванні на позачергових виборах до Верховної Ради, які повинні відбутися 30 вересня 2007 року?”, %

Обов'язково братиму участь у голосуванні	44	76
Скоріше, братиму участь	32	
Скоріше, не братиму участі в голосуванні	11	19
Не братиму участі в голосуванні	8	
<i>Важко відповісти</i>	5	5

- **пункти програми та гасла, які користуватимуться підтримкою населення**

Таблиця 9. Розподіл відповідей на запитання: „**Чи проголосували б Ви на позачергових виборах до Верховної Ради за партію (блок партій) які відстоюють ідею ...**”, %

	Впевнений (на), що проголосує	Скоріше, проголосує	Скоріше, не проголосує	Упевнений (на), що не проголосує	<i>ВВ</i>
Суттєвого підвищення рівня заробітної платні, пенсій та соціальних виплат	77	16	3	1	3
Посилення боротьби з корупцією	64	25	5	2	4
Відмови від депутатської недоторканності та ліквідації всіх привілеїв	64	23	3	2	8
Боротьби з некомпетентністю виконавчої влади	58	28	4	2	7
Запобігання розколу України, збереження єдності країни	57	29	6	4	5
Запровадження акцій громадського діалогу з метою виявлення наболілих проблем населення на місцях	41	32	10	4	14
Протидії вступу України до НАТО	35	22	12	16	15
Підтримки вступу України до Єдиного економічного простору з Росією, Білорусією та Казахстаном	32	27	13	17	11
Надання російській мові статусу державної	28	19	15	28	9
Проведення реприватизації	26	23	15	10	26
Дозволити вільний продаж земель сільськогосподарського призначення	13	13	21	39	14
Підтримка вступу України до НАТО	9	15	13	50	13

Привабливі для електорату ідеї передвиборчої кампанії залишаються досить традиційними:

- підвищення заробітної плати, пенсій, соціальних виплат;
- боротьба з корупцією, привілеями та депутатською недоторканністю;
- забезпечення професіоналізму виконавчої влади;
- об'єднання країни та збереження єдності;
- діалог „влада – народ”.

- рейтинг соціальних проблем, які найбільше турбують населення в сучасних умовах

Таблиця 10. Розподіл відповідей на запитання: „Що саме в нинішніх умовах турбує Вас найбільше?“, %

Загальне падіння рівня життя	44
Відсутність турботи держави про своїх громадян	43
Проблеми працевлаштування	28
Наявність хабарництва і корупції в структурах державної влади і управління	26
Відсутність реальних гарантій конституційних прав та свобод громадян	24
Некомпетентність влади	23
Падіння моральності	22
Відсутність можливостей для навчання	18
Стрімке розшарування суспільства за рівнем доходів	18
Стан економіки в цілому	17
Поширення епідемій ВІЛ/СНІДу, інфекцій, що передаються статевим шляхом	17
Рівень злочинності	15
Можливість вступу України в НАТО	15
Неефективність економічних реформ в Україні	14
Низька ефективність роботи нинішнього складу Верховної Ради	12
Наявність (збільшення) боргу моєї родини по оплаті комунальних послуг	12
Можливість соціального вибуху	12
Неефективність політичних реформ в Україні	11
Відсутність реальних інвестицій в економіку	11
Стан відносин з Росією	10

➤ Рейтинг політичних партій та блоків у березні 2006 року

У червні 2007 р., в разі проведення виборів, до Верховної Ради мали б шанс потрапити Партія регіонів, БЮТ, Блок „Наша Україна”, КПУ, „Народна самооборона”. Знову п'ять політичних сил, як і майже рік тому, подолали б прохідний бар'єр.

Особливістю громадської думки, яка склалася в червні, можна вважати:

- порівняно із минулими виборами зросли шанси КПУ;
- не долає прохідний бар'єр СПУ (хоча можливі „сюрпризи” зразка 2002 р.);
- з'являється нова потенційна парламентська сила -- „Народна самооборона”;
- зростає рівень підтримки "Нашої України", хоча він і залишається меншим, ніж був зафіксований на минулих виборах.

Таблиця 11. Динаміка електоральних уподобань населення України, %*

	10/ 2005	01/ 2006	02/ 2006	03/ 2006	Дані ЦВК	04/ 2006	09/ 2006	03/ 2007	06/ 2007
Партія регіонів	18,7	31,5	30,1	31,5	32,1	31	30,7	27,1	27,4
Всеукраїнське об'єднання „Батьківщина”	18,0	15,3	13,7	15,3	22,2	21	16,7	20,8	16,4
Блок „Наша Україна”**	9,8	22	18,5	17,4	13,9	13	5,9	7,1	9,2
КПУ	8,7	6,0	6,9	6,1	3,6	5	4,7	7,4	5,8
Народна самооборона	–	–	–	–	–	–	–	3,1	5,2
СПУ	8,3	6,1	7,2	6,5	5,6	5	3,3	3,2	2,7
Опозиційний блок "НЕ ТАК!" / СДПУ(о) ***	2,1	1,6	2,8	2,5	1,0	1	0,3	0,3	0,9
Народний блок Литвина/Народна партія	5,7	5,7	5,7	5,3	2,4	2	0,8	1,8	0,8
Партія промисловців та підприємців України	–	–	–	–	–	–	–	0,1	0,8
Партія "Віче"	–	0,3	0,9	0,9	1,7	1	0,8	1,0	0,7
Народний Рух України	–	–	–	–	–	–	–	0,5	0,7
Блок Наталії Вітренко "Народна опозиція" / ПСПУ	2,1	1,2	3,3	3,3	2,9	2	1,3	2,0	0,6
"Громадянський блок ПОРА-ПРП"/ ПОРА ****	0,9	0,8	2,4	3,0	1,5	1	1,3	0,9	0,6
Український народний блок Костенка–Плюща / УНП	1,1	0,7	3,2	3,3	1,9	1	0,8	0,7	0,2
Партія “Реформи і порядок”	–	–	–	–	–	–	–	0,3	–
НДП	–	–	–	–	–	–	–	–	0,4
Партія зелених України	–	–	–	–	–	–	–	–	0,5
За іншу партію	7,3	2,0	2,4	0,9	7,0	2	2,6	2,1	1,2
Не підтримую жодну	15,8	4,4	1,5	2,5	1,8+(2,4 знісовані)	1	6,2	4,8	7,7
Відмова/Не пам'ятаю/Не брав участі у голосуванні/	–	–	–	–	–	14	24,6	16,8	18,1

* У таблиці наведені показники політичних сил, які, за даними ЦВК, отримали підтримку більше 1%.

** До жовтня 2005 р.-- НСНУ, з жовтня 2005 по вересень 2006 – блок "Наша Україна", березень 2007 – партія "Наша Україна".

*** До січня 2006 р. -- СДПУ(о), з січня по вересень 2006 вимірювався рейтинг блоку.

**** До березня 2007 р. вимірювався рейтинг "Громадянського блоку ПОРА-ПРП", у березні 2007 р. – Політична партія "ПОРА".

Лідерами електоральних симпатій на Заході країни зараз можна вважати лише Блок Юлії Тимошенко. У Центральному та Північному регіонах Блок "Наша Україна" втратив позиції одного з лідерів і вже поступається Партії регіонів.

На Сході країни безсумнівним лідером є Партія регіонів, яка значно випереджає решту партій. Відповідно Партія регіонів залишається лідером ще у двох регіонах – на Півдні та в АР Крим, де жодна інша політична сила на даний момент не може скласти їй конкуренцію.

Таблиця 12. Розподіл відповідей респондентів на запитання: "Якби у найближчу неділю відбувалися вибори до Верховної Ради України, а до бюлетеня були включені зазначені партії, за яку партію Ви проголосували б?", залежно від регіону опитування
*, %

	Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	АР Крим	м. Київ
Партія регіонів	5	18	12	45	46	41	10
ВО "Батьківщина"/БЮТ	31	24	24	6	10	7	9
Партія "Наша Україна"	22	7	14	2	7	1	15
КПУ	1	9	6	6	8	14	0
СПУ	2	2	5	1	4	8	4
Громадський рух "Народна самооборона"	14	6	7	1	2	0	8
Проти всіх	4	8	9	10	8	0	13
Інша партія, вагаються із вибором, не братимуть участь у голосуванні	21	26	23	29	16	28	41

* Дані наведені по партіях та блоках, що мають підтримку більше 2% опитаних.

Таблиця 13. Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Чи можна стверджувати, що Ваше рішення остаточне і Ви проголосуете за ту політичну силу, яку тільки що назвали?”

	Всі	ПР	БЮТ	НУ	КПУ	НС
Так, цілком впевнений і свій вибір не зміню	46	72	65	57	67	46
У цілому впевнений, але можу передумати	22	23	30	34	22	41
Зовсім не впевнений у своєму виборі можливо проголосую за іншу	3	2	3	5	5	4
Важко відповісти, ще не визначився	27	3	2	4	6	9

Для більшості політичним сил актуальним є питання збереження свого електорату.

Крім того, „вільний” електорат та електорат „без сталих симпатій” (який ще не визначився, або вагається з вибором, або не впевнений, що цей вибір є остаточним) можна оцінити на рівні 35-40% від загалу.

Таблиця 14. Розподіл відповідей респондентів на запитання: „**Як давно Ви визначилися з тим, за кого Ви будете голосувати до позачергових виборів до Верховної Ради?**”, %

Я голосував за цю політичну силу на парламентських виборах навесні 2006 року	50
Більше шести місяців тому, ще у минулому році	7
Менше шести місяців тому, але ще до першого Указу Президента про розпуск Верховної Ради (від 2.04.2007)	3
Після першого Указу Президента, в квітні-травні цього року	3
Протягом останнього місяця	3
Ще до кінця не визначився і маю сумніви щодо вибору	5
Не пам'ятаю	3

Серед нинішніх прихильників голосували за них на парламентських виборах навесні 2006 р.:

Партія регіонів – 82%,
БЮТ – 70%,
Наша Україна – 72%,
КПУ – 70%,
СПУ – 56%.

➤ **Рейтинг підтримки політиків – імовірних кандидатів на посаду Президента**

Лідером умовного "президентського" рейтингу є Віктор Янукович. Найкращі шанси вийти до другого туру президентських виборів мають також Ю. Тимошенко та В. Ющенко, причому шанси Ю. Тимошенко у березні виглядали краще за показники В. Ющенка. Зараз же В. Ющенко випереджає Ю. Тимошенко.

Якби президентські вибори відбувалися найближчої неділі, то:

- **за Віктора Януковича проголосували б 29% населення,**
- **за Віктора Ющенка – 17%,**
- **за Юлію Тимошенко – 14%.**

Таблиця 15. Розподіл відповідей респондентів на запитання: "Якби у найближчу неділю відбувались президентські вибори, а до бюлетеня були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?", %

	Серед всіх опитаних		Серед тих, хто визначився та братиме участь у голосуванні	
	березень	червень	березень	червень
Віктор Янукович	27	29	33	33
Віктор Ющенко	10	17	12	19
Юлія Тимошенко	20	14	23	16
Петро Симоненко	7	6	8	7
Юрій Луценко	4	3	4	4
Олександр Мороз	3	3	3	3
Володимир Литвин	2	2	2	2
Наталя Вітренко	2	1	3	2
Інший кандидат	3	5	3	5
Не підтримав/ла би жодного із зазначених кандидатів (проголосував/ла би проти всіх)	7	8	9	9
Важко відповісти	9	9		
Не брав/ла би участі у виборах	6	4		

Основні потенційні кандидати на посаду президента, є водночас і найбільш „небажаними президентами” для країни: 21% не хотіли б бачити на посаді президента В. Ющенко; така ж кількість (21%) -- не хотіли б бачити Ю. Тимошенко; 18% -- не хотіли б бачити наступним президентом В. Януковича.

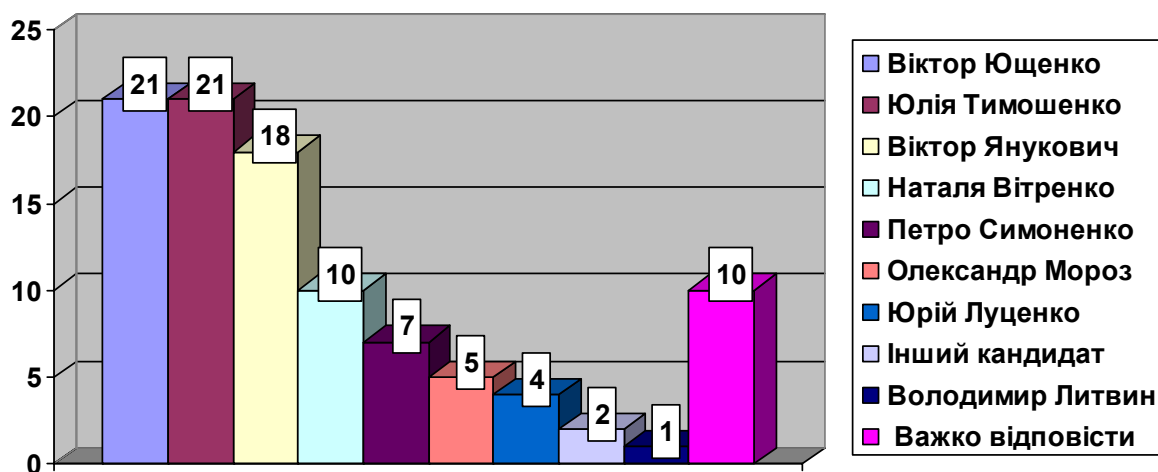

Рис. 4. Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Скажіть, а кого з цих політиків Ви б точно не хотіли бачити наступним Президентом України”, %

Після дострокових виборів, які мають відбутися 30 вересня, на посаді Прем'єр-міністра найбільш бажаною кандидатурою респондентам вбачається В. Янукович.

У разі переваги опозиції, закономірним було б призначення Ю. Тимошенко.

Таблиця 16. Розподіл відповідей респондентів на запитання: "**Кого б Ви хотіли бачити на посаді Прем'єр-міністра України, після того як відбудуться позачергові вибори 30 вересня 2007 року?**", % серед усіх та залежно від політичних симпатій

	Серед всіх	Серед тих, хто на наступних виборах голосував би за				
		ПР	НУ	БЮТ	КПУ	Народна самооборона
Віктор Янукович	33	83	3	2	27	4
Юлія Тимошенко	25	1	46	86	0	27
Юрій Луценко	7	1	16	5	3	48
Наталя Вітренко	5					
Володимир Литвин	5					
Олександр Мороз	5					
Петро Симоненко	4					
Віктор Ющенко	3					
Інший кандидат	13					
<i>Важко відповісти</i>	5					

➤ Річниця конституції

- Оцінки населення щодо ступеня реалізованості основних конституційних прав та свобод в сучасній Україні
- Оцінка дієвості різних способів впливу на владу та прийняття політичних рішень

Таблиця 17. Розподіл відповідей респондентів на запитання:
„Як Ви думаєте, сьогодні в Україні існує реальна рівність усіх громадян перед законом (верховенство права)?”, %

Ні, зовсім не існує	56	86
В основному, не існує	30	
В основному, існує	8	10
Цілком існує	2	
<i>Важко відповісти</i>	4	

	Вік, років					Стать	
	18-28	29-39	40-49	50-59	60+	Ч	Ж
Ні, зовсім не існує	49	55	58	55	63	57	56
В основному, не існує	34	33	28	31	25	29	31
В основному, існує	9	9	8	9	6	8	7
Цілком існує	3	1	2	2	2	2	2
<i>Важко відповісти</i>	5	2	4	3	4	4	4

	Регіони						
	Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	АР Крим	м. Київ
Ні, зовсім не існує	54	54	53	61	61	74	30
В основному, не існує	36	26	34	29	25	20	34
В основному, існує	6	10	9	5	8	4	29
Цілком існує	0	4	0	2	4	0	6
<i>Важко відповісти</i>	4	6	4	3	2	2	1

Таблиця 18. Розподіл відповідей респондентів на запитання:
**„Наскільки відповідає дійсності висловлювання:
 «Україна є суверенною і незалежною, демократичною,
 соціальною, правовою державою?»», %**

Зовсім не відповідає	35	74
В основному, не відповідає	39	
В основному, відповідає	17	20
Цілком відповідає	3	
<i>Важко відповісти</i>	6	

	Вік					Стать	
	18-28	29-39	40-49	50-59	60+	Ч	Ж
Зовсім не відповідає	32	32	37	34	38	33	37
В основному, не відповідає	36	42	38	41	39	41	37
В основному, відповідає	20	19	17	15	13	17	16
Цілком відповідає	3	3	2	4	3	3	3
<i>Важко відповісти</i>	9	4	6	6	7	6	7

	Регіони						
	Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	АР Крим	м. Київ
Зовсім не відповідає	22	33	33	43	43	30	27
В основному, не відповідає	36	39	46	40	38	29	38
В основному, відповідає	27	15	14	9	15	29	31
Цілком відповідає	6	6	1	2	1	4	3
<i>Важко відповісти</i>	9	7	6	6	3	8	1

Таблиця 19. Розподіл відповідей респондентів на запитання:
„Ви вважаєте, чи існують сьогодні в Україні конкретні механізми, що дозволяють рядовим громадянам впливати на прийняття конкретних державних рішень?“, %

	Всі	Регіони						
		Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	АР Крим	м. Київ
Так, механізми існують та діють на практиці	6	5	5	7	6	8	0	16
Формально механізми впливу існують, але на практиці не діють	42	54	36	41	42	43	15	40
Насправді громадяни ніяк не можуть вплинути на прийняття державних рішень	40	34	36	39	42	42	64	30
Важко відповісти	12	7	23	13	10	7	21	14

Таблиця 20. Розподіл відповідей респондентів на запитання:
„Як Ви вважаєте, чи дозволяє такий механізм як _____. (див. перелік у таблиці) рядовим громадянам впливати на прийняття конкретних державних рішень?“, %

	Так
Вибори Президента	47
Участь у мітингах, демонстраціях	47
Участь у страйках	46
Вибори Верховної Ради	41
Вибори місцевої влади	41
Збір підписів, підписання петицій	38
Звернення до засобів масової інформації	36
Участь у роботі громадських організацій	30
Звернення до депутата	29
Участь у громадських обговореннях	28
Участь у діяльності політичних партій	26
Судові позови до органів влади	24

Таблиця 21. Розподіл відповідей респондентів на запитання:
„Чи згодні В з тим, що вибори в Україні є реальним механізмом впливу громадян на владу?“, %

Примечание [D1]: 2004/05

Зовсім не згодний(на)	27	54
В основному, не згодний (на)	27	
Важко сказати, згоден(на) чи ні	27	19
В основному, згоден(на)	15	
Цілком згоден(на)	4	